

9.6.2004

2755/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Riitta Länsisyrjä

SIVULLISEN KUULEMINEN ULOSOTOSSA

1

KANTELU

A arvostelee eduskunnan oikeusasiamiehelle 14.11.2002 osoittamassaan kantelukirjoituksessa Hämeenlinnan kihlakunnan ulosottoviraston avustavan ulosottomiehen B:n menettelyä. B ulosmittasi hänen omistamansa auton ja peräkärryn hänen entisen avomiehensä ulosottovelkojen suorittamiseksi 10.9.2002. B antoi kantelijan mukaan perättömiä tietoja käräjäoikeudelle toimitetussa selvityksessään hänen ulosottovalituksensa johdosta. Kantelijan mukaan B oli virheellisesti väittänyt autoa dieselautoksi vastoin parempaa tietoaan. B oli myös väittänyt, ettei kantaja maksanut dieselveroja tai vakuutusmaksuja, vaikka hän oli kantelijan mukaan tiennyt, ettei kyseisestä autosta niitä tarvitse maksaa, koska auto oli ollut seisonnassa ja katsastamattomana. B oli myös ilmoittanut selvityksessään seisontavakuutusajat virheellisesti. A arvostelee B:n lausumaa myös siltä osin kun tämä oli väittänyt, ettei kantelijalla olisi mitään tuljia.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Autoa koskevat väittämät

B on selvityksessään myöntänyt erehtyneensä ilmoittaessaan, että auto oli dieselkäyttöinen sekä ilmoittaneensa sen seisontavakuutuksessa oloajat väärin. Hämeenlinnan kihlakunnan vouti on lausunnossaan todennut, että kyseisillä tiedoilla on vain vähäinen merkitys asiassa ja virheestä oli ilmoitettu käräjäoikeudelle.

Tampereen käräjäoikeus totesi A:n ulosottovalitukseen antamansa päätöksen perusteluissa muun muassa seuraavaa: "Tässä asiassa avustava ulosottomies on selvityksessään erehtynyt auton käyttövoiman ja seisontavakojen suhteen. Näillä seikoilla ei kuitenkaan ole merkitystä asian kokonaisuuden arvioinnissa eivätkä nämä seikat muodosta perustetta kumota ulosmittausta."

Tampereen käräjäoikeus ja Turun hovioikeus ovat antaneet päätöksensä niille kuuluvan harkintavallan puitteissa. Oikeusasiamies ei voi puuttua siihen, miten tuomioistuin on käyttänyt sille lain mukaan kuuluvaa harkintavaltaa, kun

harkintavaltaa ei ole ylitetty tai käytetty väärin. Oikeusasiamies ei myöskään voi muuttaa tai kumota viranomaisten tai tuomioistuinten ratkaisuja.

Edellä esitetty ja B:n selvityksessään erehdyksensä syystä esittämä huomioon ottaen katson, että kantelu ei tältä osin anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin, että kiinnitän B:n huomiota vastaisen varalle huolellisuuteen lausunnossa esitettyjen tietojen oikeellisuuden tarkistamisessa.

3.2

Kantelijan tuloja koskevat väittämät

Avustava ulosottomies B on kaikkia seitsemää ulosottovalitusta koskevissa selvityksissään todennut, että kantelijan avopuoliso oli ulosotto selvityksessä ilmoittanut, että hänen avopuolisonsa A ei ollut ollut työelämässä kahteentoista vuoteen. B oli katsonut, että A:lla ei ollut ollut merkittäviä tuloja vuoden 1988 jälkeen. Selvityksessä todettiin edelleen "käytännössä velallinen on ollut ainoa, jolla perheessä on ollut vakinaisia tai yleensäkin tuloja vuoden 1988 jälkeen".

B on tänne antamassaan selvityksessä tarkemmin yksilöinyt, miksi hän katsoi, että A:n tuloja ei hänen mukaansa voinut pitää merkittävinä. Hän on sekä tänne että käräjäoikeudelle toimitetuissa selvityksissä arvioinut sitä, mikä merkitys hänen mielestään yhtiön kirjanpitäjän lausunnolle A:n osinkotuloista oli annettava tai miten vuokratuloja oli arvioitava. B on katsonut, että A:n veroilmoituksen sisällöllä ei voinut olla asiassa ratkaisevaa merkitystä, koska se oli vain verovelvollisen oma ilmoitus.

Tampereen käräjäoikeus on muun muassa X Oy:n valitukseen antaman päätöksen perusteluissa arvioinut esitettyä näyttöä A:n tuloista. Perusteluissa todetaan, että A:n oma keuhkotauti viittasi voimakkaasti siihen, ettei hän tosiasiallisesti ollut saanut haltuunsa tuomiossa mainittuja rahamääriä eikä hänellä todellisuudessa ollut vuoden 1988 jälkeen ollut mahdollisuuksia rahoittaa mitään suuria, kuten esimerkiksi asuntojen, hankintoja.

Näin ollen katson, että avustavan ulosottomiehen B:n selvityksessään käräjäoikeudelle esittämät seikat A:n tuloista eivät sisältäneet mitään sellaista, jonka perusteella minulla olisi aihetta epäillä B:n menetelleen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan.

3.3

Kantelijan kuuleminen

Kantelija on toimittanut eduskunnan oikeusasiamiehelle erään toisen henkilön kantelun yhteydessä vielä 8.10.2002 päivätyn kirjoituksen, jossa hän ihmettelee sitä, että hän joutui kuultavaksi valmistautumattomana eikä saanut kuulemisestaan pöytäkirjaa.

B:n selvityksen mukaan kuuleminen oli suoritettu virka-apuna Nokialla kun A ei ollut tullut sovittuna aikana paikalle. A ei ollut pyytänyt pöytäkirjaa.

Käräjäoikeus on edellä mainitun päätöksensä perusteluissa todennut, että kuuleminen ei ollut tullut A:lle yllätyksenä, sillä hänen asuntoonsa avustavan ulosottomiehen jättämän kirjeen jälkeen A oli ilmoittanut B:lle saapuvansa Hämeenlinnaan 6.9.2002 ja kuuleminen tapahtuisi siten Hämeenlinnassa. Valittaja ei kuitenkaan saapunut tähän tilaisuuteen ja tämän vuoksi hänen kuulemisensa järjestettiin hieman myöhemmin eli 10.9.2002 Nokiolla.

A on myös arvostellut sitä, ettei hän saanut virallista pöytäkirjaa kuulemisesta. Ulosottolain tuolloin voimassa olleessa 3 luvussa eikä myöskään ulosottolain 3 luvun 1.3.2004 muutetuissa säännöksissä ole säännelty tarkemmin sivullisen kuulemisen menettelytapaa. Asiakirjoista kuitenkin ilmenee, että asiassa laadittiin pöytäkirja. Mielestäni tarkemman säännöksen puuttuessaakin A:lla jo hyvän ulosottotavan perusteella olisi ollut oikeus pöytäkirjan saamiseen pyydettyäessä, koska kuulemisella voi olla merkittäviä oikeusvaikutuksia hänen kannaltaan.

Kun kantelija ei ole väittänytään pyytäneensä pöytäkirjasta jäljennöstä, ei kantelu anna aihetta toimenpiteisiin. Korostan kuitenkin, että ilman nimenomaista pyyntöäkin olisi aiheellista ja ulosoton asianmukaisuusvaatimuksen mukaista toimittaa jäljennös kuulemispöytäkirjasta sivulliselle.

3.4

Toimenpiteet

Saatan edellä kohdassa 3.1 ja 3.3 esittämäni käsitykset avustavan ulosottomiehen B:n tietoon. Lähetän jäljennöksen päätöksestä myös Hämeenlinnan kihlakunnanvoudille tiedoksi.

- - -